

DEBRECZENI HIRLAP

Hirdetési árak: Helyi hirdetés 10 koronára Külföldi hirdetés 15 koronára Hosszabb időre és nagyobb mennyiségben külön megbeszélendő.		Felelős szerkesztő K u t a s i I m r e .	Szerkesztőség Csapó-utca 9. sz. Kiadóhivatal Csapó-utca 9. sz. Hirdetések a legmészebbekben közlés mellett vétetnek fel
---	--	--	---

A református temetők kivilágítása.

Debreczen, nov. 6.

Mint több oldalról hallotta e sorok írója, a református temetőket, vagy legalább a Kossuth-utcai temetőben több sírt az idén is kivilágítottak november elsején, a római katolikusok e nagy ünnep napján, a Mindenszentek ünnepének estvéjén. Ne legyen eső utáni köpönyeg, — inkább, ha élünk a jövő évben október közepe körül előre is felszólalunk ez ügyben, de lehetetlen szó nélkül hagyunk azt a nem — törődömséget a hogy ezt a kérdést a mi debreczeni református egyházi hatóságunk veszi. Hiszen ha ezzel egy református temetőnek halottak estélyén való kivilágításával nem törődnek az ilyen dolgok szemmel tartására hivatott egyházi közegeink, akkor, ha e sorok írója lelkész volna, bátran prédikálhatná református templomainkban Máriának imádságát, a szentek tiszteletét, s bátran vezethetne egy jámbor kálvinista sereget valamely kálvinista bucsujáró helyre, vagy az ur szent vacsorát is bizton oszthatná egy szinalatt, — mint ahogy mindezeket római katolikus testvéreink teszik.

Sohasem hittük volna hogy Debreczenben a kálvinizmus ez ősi fészkeben ennyire elszintelenedjék a kálvinizmus igazai iránti érzék, hogy ilyen könnyen földad-

juk azt, a mi elv, igaz meggyőződés és hittétel a mi vallásunkban.

Végzetlenül távol áll tőlünk hogy csak egy szót is emeljünk a vallási kötelesség s az életben maradtak a halottak iránti szent kegyelele ellen. Csak hadd világitásuk ki ez estvén római katolikus testvéreink az ő temetőiket! Vallásuk szer tartása, szokása parancsolja ezt nekik, s jól és hiven teszik, ha e parancsolatnak engedelmeskednek. Csak hadd huljanak a bánat könyei az elhunytaknak, domborodó sirhalma fölött; csak hadd rakják a kegyelet koszoruit az életben levők elhunyt kedveseiknek sírfáira, sírköveire! Minden jajjal, minden könnyel bizonyára enyhül az a mélységes fájdalom, a mely tépi a szívet, őli a kedélyt s pusztítja a lélek erejét, de bocsánat, ne pápistáskodjunk mi kálvinisták a halottak estvéjén. Maradjunk mi hivek apáinknak ősi vallásához.

Halljuk, hogy kivilágították a nagy kálvinista alapítványokat tett Kövesdi Jánosnak, egy Liptainak, s egy előkelő másnak, czivis, — talán egy Somogyi családnak sírját, ez utóbbinál azzal a melegséggel, hogy ott egy római katolikus családtag is fekszik. Vajjon azok a jó kálvinisták, kik ottan nyugsznak, nem fordulnak meg sírjaikban?

Számítalan olyan református templomot ismerünk, mely valamely hatalmasabb

elkelőbb nagy kálvinista család pártfogása, védnöksége alatt álván ez a család bele helyezi abba a templomba családi ezi merét. valamely elhunyt, egyház védő tagjának hallotti emlék lapját is. De azt meg nem láttuk sehol sem, hogy, ha annak a családnak római katolikus vallásu tagja is van, behelyezve abba a templomba annak a falára valamely szent képet is annak a római katolikus családtagnak kívánságára vagy emlékére. Pedig ha meg engedjük kálvinista temetőinkre halottak estvéjén való kivilágítását, akkor következtességből meg lehet engednünk, egy néhány szentképnek református templomainkban való kifüggesztését is. Elvet sér-tünk ott is itt is, s ha sérthetünk amott, miért ne sérthetnénk itten is?! Hiszen a kálvinizmus a vastaguyaku következetesség vallása!

Felhívjuk erre az ügyre a debreczeni református lelkészeinknek s józan gondolkozásu presbitériumunknak figyelmét. Szerkeszsen jövő évi október havában egy felhívást, s küldje meg azt minden helybeli református családhoz, melyben írja meg hogy adott hatalmánál fogva megtiltja a református temetőknek kivilágítását, s szigoruan rendelje el, hogy a temető örök ne engedjék meg jövőre a halottak iránti kegyeletnek ebben a pápista formában való megnyilatkozását.

Tárcza.

A levél.

A D. H. eredeti tárczája.
Írta: Cz. L.

A Holvay udvar egészen megeléknült, mióta Béla a fővárosból haza érkezett. Régi barátai, ismerősei sietnek őt felkeresni. Alig képes a sok kérdésre a feleletet megadni, — mi újság? Hogy teltek a napok stb. stb.

Béla már alig várta, hogy vége legyen a sok tere-ferének, sietett ki az udvar hátsó részébe, a hol gyermek éveiben sok kellemes órát töltött el.

Szomszédjukban egy nyugalmazott állami hivatalnok lakott. Gyönyörű kerté van alakítva az udvara, körül jászmin bokrok takarják az ódon kerítést, itt-ott szép rózsafák díszlik a szőnyegágyakat melyeknek nyíló virágai gondozójuk jó szívet, a szerető atyai szívet jellemzik. Pedig az öreg ur a szép virágokat nem a maga gyönyörűségére ültetgette. Nem a virágok nyílásán gyönyörködik már ő, hanem egy szebb virágnak, a virágok legszebbikének — mint a hogy az öreg Gáspár ur nevezte leányát — ültette azokat.

Berta, ki a virágok nyílásában nagy élvezetet talált, minden alkonyatkor megtette rendes sétáját a kis kertben. A virágok is midőn meglátták urnőjük közeledtét, hajlongva üdvözölték, szépsége előtt még a legszebb bítor rózsák is szegyenkezve húzták összebb szirmaikat.

Szőke hajfürtje oly csábítóan omlott vállaira, oly igéző volt így sétái közben, hogy a bokrok aljában nyíló tulipán is irigy kedve nézett hamvas orczáira. — Nagy kékszemei ma szokatlan fényben csillognak, már kétszer is körül sétált a kis kertben. Minden mozzanata elárulja, hogy vár valakit.

Még most sem jön, pedig tudnia kell hogy itt várom. Minden kis zörejt megfigyel, nem ő jön-e? De nem. Mégegyszer körül megy, midőn a bokrok között recsegést hall. Megáll egy percze, lélegzetét is vissza tartva, széjjel néz.

— Ah! Csakugyan! Ő jön. — Béla nagy léptekkel siet elébe, hogy rég nem látott kis szomszédjának kicsiny kacsóit meg szoríthassa.

— Maga nagyon rossz fiú Béla, oly sokáig várakoztatott magára.

— Nem tehettem, hogy elébb jöjjenek Berta, — mentegette magát Béla. Anyám így is haragudott, hogy még a kávémát sem iszom meg, már is szaladok hazulról.

— Meddig lesz itthon? Ugy-e nem fog többé elmenni? Most már itthon marad?

— De még egy évet kell tanulnom távol az én csendes kis falumtól, azután ismét haza jövőm és nem is válok meg soha tőle. Hát az öreg Gáspár bácsi hol van?

— Épen most ment be, ő mondta, hogy már itthon van Holvay Béla. — De miért volt maga olyan feledékeny, hogy oly ritkán irt, pedig vártam mindig leveleit? — Mikor megy ismét vissza?

A szünidő elteltével.
Berta lehajolt, egy szegfűt leszakított,

azt feltűzte a Béla kabátjába és tovább sétáltak beszélgettek a felejthetetlen multról, a jövőről. Ismét az a gyermekies kedv, öröm társalgás folyt közöttük, mint gyermek éveikben.

Mindennap találtak valami újat, a miről órákig el csacsogtak, nevetgeltek.

Az öreg ur már régen észrevette, hogy ez a két gyermek mennyire szereti egymást. Nem zavarta volna meg a világ minden kincséért sem boldogságukat. Azon gondolkodott, hogy majd megbeszéli még a dolgot a szomszéd asszonnyal.

— Szép egy pár lenne belőlük, — ugymond — Bélának még egy év van hátra, Bertának is ott az ideje, hogy férjhez menjen.

Jött az idő, Bélának bucsuznia kellett. At ment az öreg Gáspáréknál, hol az öreg irtól hosszú leczkét hallgatott végig. Csak tanuljon kitartó szorgalommal, barátait megválogassa, mert a mai fiatalság olyan mint a madár, hogy a kitett lépre könnyen rá száll és fogva marad. stb. stb.

Béla mind végig hallgatta, s ígérte, hogy továbbra is megmarad szerénysége mellett, nem lesz olyan könnyen félre vezethető. Aztán bucsuzásra nyújtá kezét. Bertától már több nehézségbe került az elválás, hát még ha látta volna azt a két könyecseppet, mely hófehér arcán végig gördült, midőn távozni látta az ifjut.

— Vajon fog-e irni, nem feledkezik-e meg róllam. Nem. Nem fog ő megfeledkezni Béla nem olyan fiú. Hiszen olyan szent ígéretet tett, hogy kételkedni nem volna szép tőlem.

Egyszer levél érkezett, melyben Béla

Ehhez joga van a presbyteriumnak nem is említvén azt, hogy ez egyszer s mind kötelessége is a mi helyi református egyházközségünk előjáróságának. Csak neki van joga ahhoz, s egyedül az ő kötelessége az, hogy „eddig és ne tovább!” hatalmi szavával vetit kiáltson a lassan ként foglaló idegen áramlatok zsilipfelhúzó elé.

Egy kálvinista.

A nyáj pásztor nélkül.

Levél a szerkesztőséghez.

Debreczen, nov. 6.

Tisztelt Szerkesztő Ur!

A helybeli lapok igen szépen meg emlékeztek arról az ünnepélyről, mely október 31-én, mint a reformáció megszületése évfordulóján, az emlékkönyvben folyt le, hol a lelkes főiskolai ifjuság multjához illően rendezett ünnepséggel rótt a kegyeletét azok iránt, kik annak idején hitükért a gályarabságot voltak kénytelenek viselni.

Arról azonban egyik lap sem tett említést, hogy ez ünnepélyen a nagy sokaság között Kiss Á. p. és Dr. Erdős Józsefen kívül egyetlenel sem lehetett látni. Annyira érdekelték a lélekemelő, szép ünnepély iránt, hogy arra sem tartották érdemesnek, hogy ott megjelenve, buzdítsák az ifjuságot a további akció folytatására.

Hát ez nem jól van így! A nyáj vezér nélkül elzúlik, mint a szentírás mondja. A jó példával épen az ev. ref. lelkész uraknak kellene előjárni, tudván azt, hogy az ő hivatásuk és kötelességük a hívők lelkében — minden kínálkozó alkalmat megragadva — szilárdítani a hitet, erősíteni a meggyőződést, hogy semmi el ne vesszen azokból, melyek reájuk bizáltak.

Az ev. ref. lelkész kar azonban — tisztel a csekély kivételnek, — nem igen tekintik ezt feladatának. Csendes otthonában elrejtözve, még csak tudomásul sem veszi,

értésíti Gáspárékat helyzete felől. A levél négy oldalra terjed, melyben a fővárosi élet jó és rossz szokásairól tesz említést, Bertának a levélben két egész oldalt írt, elpanaszolva, hogy mily unalmas ott lenni nála nélkül. Nincs a kis kert, hol egész délutánokat eltölteni lehetne kedves csevegéssel. Néhány hét múlva másik levél is érkezett, de ez nem volt olyan terjedelmes, nem említette oly sokszor a Berta nevét. Csak Gáspár bácsinak nem tűnt az fel nem vette azt észre, a mit Berta már a levélből tapasztalt.

E levél annyira elszomorította, hogy nem volt éjeli nyugalma sem. Mem talált elég szórakozást a virágok között, mindig az a hideg közönyös levél volt a szeme előtt. Minden legkisebb remények is elevesztett már, hogy valaha őt láthassa. E bánat miatt valóságos lelkibeteg lett, gyöngy szertartás nem bírta ki a csapást, ágyba döntötte.

Az orvosok nem tudtak gyógyító írt már többé számára rendelni.

Csendes pihenéséből fel-felriad, lázasan keres valakit halvány szemével, aztán vissza hanyatlik a számára. Halkan alig halhatóan rebeg még ajka néhány szót.

— A levél Béla nem szeret

Szép, verőfényes tavaszi nap volt husvét ünnepén. Mindenki ünnepi díszűt. Csak

hogy a reformáció emlékünnepe oly fontos, protestáns szempontból oly melyen befolyó a hit szilárdítására, hogy e napon vállaltat buzgósággal kellene elkövetni mindent, mi által a hivek további ügybuzgósága ébren tartatnék.

Sajnos, de igaz, hogy Debreczenben, ebben az óskálvinista városban, összetett kezekkel nézik el az ev. ref. papok, hogy miképpen széled el a nyáj és tér be más akolba. Amott a tevékenység, a lelkes buzgalom, a mindent áldozni kész szeretet csábit, míg itt a kényelem szeretet puha párnáján való heverés, a hitélet erősítésével mitsem törődés, sokszor a lenézés és gőg azok a fegyverek, melyekkel a hiveket együtt akarják tartani.

Szomorú dolog ez nagyon Debreczenben és még szomorubb, hogy nincs kilátás e rendszer megváltoztatására.

Az ev. ref. lelkész urak csak kötelesség szerűleg szeretnek valamit végezni. Arról szó sincs, hogy lelki szaglatból, a hitélet érdekében tett önzetlen eljárásról szó is lehessen. Hiszen még ma is eltemetik itt a szegénysorsu hívőt harangszó nélkül. Még ma is profanizálják a temetéseket négy-öt diák kiküldésével. Tarifa szerint mérik itt még a lelki üdvösséget is és igazán boldogtalan az a szegény ember, ki Debreczenben reformátusnak születik, mert el lehet készülni, hogy elhunyt szeretettét sem harangszó, sem papi imádság nem fogja kikisérni utolsó útjára.

És ezek után csodálható e, ha terjed a baptizmus, ha a hívők serege között mind nagyobb téren jelentkezik a szétzúllás? Csodálható lesz-e, ha idők multán a nagy kálvinista Róma csak neve lesz ömágának?

Krisztus nem a gőg, nem a fen hójázó modor, hanem a szeretet tanát hirdette és egyházi férfainknál épen ebből látunk mi minél kevesebbet. A prófétai lélek ma már igen ritka s mutogatni lehetne az oly lel

egy ház van ahol fekete gyász ruhás emberek néma bölintással üdvözlik egymást.

Csend uralkodik az egész házban. Az öreg Gáspár fájdalmas zokogása zavarja meg e siri halotti csendet, ő az egyetlen, ki mér legelai tudja, ki legjobban érzi azt a nagy csapást, mely neki agg korára jutott.

Szembem egy fiatal baraa ifju áll az öreg ural. Beesett arcán meglátszik a szenvedés nyoma, mely lelkét kimozza, elhomályosul előtte a világ, úgyérzi, mintha a ház is foregna véle, nincs annyi ereje, hogy oda menjen s nyakába borulva kérjen bocsánatot az öreg Gáspár bácsitól.

Beismerte bűnösségét, szemrehányást tett önmagának, amiért ama rut kiszámítás áldozata lett gyarló emberek módjára. Megátkozta az emberiséget, hogy elrabolták emez angyaltól, a kedves leánytól, kinek bírásáért életét szánta, a kit birni régi idők óta legszentebb vágya volt.

Félve nézett az öreg Gáspár arcára, s olykor ha tekintetük találkozott, mintha hegyes tűr hatolna keresztül szívére, vagy mintha mondaná, miért háborgata már a végzetben megnyugodott lelkemet, eredi vissza és keres a paraj között egy szebb virágot, szakajsd azt le, talán kedvesebb lesz ez néked.

kész, a ki hivatása önzetlenségével teszi kötelességét.

Az emlékünnepe elmúlt. Szép volt, hasznosító volt, nyomot hagyott sokak lelkében. De a fájdalmas hur mégis megrezdül. Miért hogy épen az ev. ref. lelkész urak tüntettek távollétükkel? Vagy talán ők oly csekély fontosságúnak tartják ezt az ünnepélyt, hogy komolyabb megfontolásra nem is érdemesítik.

A nyáj másképpen gondolkodik s ha vezér nélkül is, megjelent az ünnepélyen igazán szép számban. Szerencse, hogy e nyájnak meg van a maga józan gondolkozása s vezér nélkül is biztosan tud haladni a helyes uton, mert az ilyen vezérek mellett régén ártterelheték volna egy idegen okolba.

Vagy talán ez nem is olyan lényeges az ev. ref. lelkész urak előtt?!

Egy protestáns.

A burok szabadságharcza.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, november 6.

A nagy boer győzelem híre végigjárta egész Európát, s a boerek ügyének igaz hívei csodálattal adóznak Botha Lajosnak. Kitchener elbizakodottságában azt hitte, hogy végre sikerülni fog tönkretennie a boer orosz-lán csapatait, őt magát meg kézrekeríteni, de Botha a Bethel közelében csatázó boer-erkes hadoszlopát. Ezt az angolok a Natalban elfogott Botha Krisztiánon és Velleren fogják megbosszulni, kikre tizenhét elfogott társukkal egyetemben örök száműzés vár, ha ugyan az embertelen angói fővezér föbe nem löveti őket.

S mialatt a sziklák visszhangozzák a fegyverek dördüléseit, Fokvárosban csunya dolog van készülében. Néhány nap előtt nagyutokban érkezett oda egy angol bizottság, mely a háboru anyagi részét illető oriasi visszaélések megvizsgálása céljából utazott Afrikába. Hallatlan gazságokról süttognak, néhány nap mulva naptényre jön annak a sikkasztó csaló szövetkezetnek müve, mely több millió angol fonttal csapta be az államot. A tetemes összeg kapzsi magánemberrek zsebeibe vándorolt. ahelyett, hogy a háboru céljaira fordították volna. Ez a botrány újabb undorító színnel vonja be a szabad mérszárlnak nevezhető háboru, mely az egykor rokonszenves Angliát teljesen népszerűtlenné tette. Amin nem változtat Edward király portsmouthi pohárköszöntője sem, mely élénken jellemzi az angolok gondolkodásmódját:

„Sajnos, a háboru még egyre tart, de mi jámbor fohászszal imádkozunk az egek urához, a béke helyreállításáért!”

Az angolok kudarcának egyik alapos oka a vezérlő alakok gyakori változtatásában rejlik. A tábornokok egymást váltogatták fel, ahelyett hogy végre a hosszú kínos tájékoztatás után meghagyták volna a tapasztalás ismerőjét eredeti állásában. Betegség, üdülés, sebesülés, pihenés s egyéb czimen mozgatta el a tudatlan angol sakk-játékos az afrikai mező alakjait es a rossz kiképzésű katonákat egyéb hasznuk tényleg nem lehetnek mint hogy czéltáblául szolgáljanak a kitűnő levő boerkommandóknak. A beenszülött csodálatos ragaszkodással erősítik meg a boerek csapatait es rettenhetetlen bátorssággal harcolnak a gyámoltalan angólok ellen.

Legújabb távirataink a következők:

London, november 5.

Asquith a mult szombatn leedszi választói előtt beszédet mondott, amelyben ki-

fejtette annak a szükségét, hogy a boeroknak haladéktalanul elfogadható és észszerű békefeltételeket szabjanak. — Igaz ugyan, — így szólt, — hogy a függetlenséget, amelyért harcolnak, nem adhatjuk meg neki, de talán be fogják érni a legmesszebb menő autonómiáit, amely fölér a függetlenséggel.

London, november 5.

A Daily Mail a következőket írja: A trankenlaagte ütközet nem mondható dicstelennek az angolokra nézve, de azért mégis nagyon aggasztó, hogy a boerok még mindig képesek tábornokaink tudtán kívül összegyűjteni és elszigetelt hadoszlopainkat meg támadni. Nehogy ezt tovább is büntetlenül megtehessek, meg kell változtatnunk hadviselésünknek eddigi rendszerét és az eddiginél sokkal nagyobb haderőt kell a harcra küldenünk.

London, nov. 5.

A külügyi hivatal tudatja, hogy Beule angol hadnagyot, akit Dewett 1900 november 23-án elfogott, ez évi október 22-én Botha Fülöp parancsára agyonlőtték.

Hága, november 5.

A génuai kereskedelmi kamara titkára tudatja, hogy a génuai kikötőmunkások csatlakoztak az angol kereskedelmi hajók bojkottálásához.

Cronje kutyája.

Debreczen, nov. 6.

Azok közt, akik áhitattal állnak meg a nemzeti hősök lángoló honszerelméről és önfeláldozó hűségéről, ugyan kinek ne volna aranybetűkkel emlékébe vésvé Cronjenak, a boer oroszlanak dicső neve? Cronje é, aki a délnyugati háború első időszakában diadalról diadalra vezette vitéz csapatát a kapzsi hatalmas Angli tulycmó zsoldoshada ellen; Cronje-é aki Transzvál és Örenje hadvezérei között iskolát csinált a hősiességből s akit Paardebergnél hiába fogtak el az angolok: nagy szelleme ma is győzelmesen lengeti a boer lobogót.

Nos erről a Cronjéről eszeltek ki most az angol újságok egy csuf mesét,

Volt ugyanis Cronjenek egy hű kutyája amelyik a háboruban mindenütt követte a vezért, s ott volt a paardebergi ütközetben is. Amikor aztán Cronje letette a fegyvert, Cronje nem vihette magával a kutyát: az angolok elcsalták tőle. Konczot dobtak neki s a kiéhezett állat — hiszen Cronje egész serege ki volt éheztetve — meglepedkezvén gazdájáról, mindenkiről és mindenről, kapott az idegen korcz után, s míg Cronje-t Szent Illona szigete felé szállította a hajó, ő az eb az angol katonák mellé szegődött. S most — így írják a lapok — el nem mozdul melőlük, s hűségesen követi őket gyakorlatikon épp úgy, mint követte az előtt a régi gazdáját a csatákba; ha pedig az otromba katonák füttyentenek neki, hogy «pszt, Cronje — uccu, Cronje kutyája odafutott hozzájuk s megnyalja a kezüket.

Csuf dolog ez a kutya történet amit mind csak azért találtak ki a jó angolok, hogy ország világ előtt kidobolhassák:

Ime, mi úgy «tisztelünk meg» Cronje t, hogy a kutyáját kereszteltük a nevére! Ez pompás ötlet mert Cronje, aki azelőtt oly rettegő volt az angol sereg előtt ime most kitelgő nyelvvél szalad hozzánk ha odapisszenünk neki: Pszt, Cronje!

De hasztalan esinálták ezt a mesét mi nem hisszük el nekik, mert a kutyák általános jellemvonásából a gazdájuk iránt való ragaszkodás hűségéből ítélve, Cronje kutyája is mindenestre van olyan hű állat mint akár melyik az ebek között,

És mi úgy képzeljük, akár mint akarják is Cronje alakját csufondárossá tenni a kutyájában, ennek az ebnek a hűsége még mindig ér körülbelül annyit mint pl. akármelyik angol zsoldos katonáé, akiről tudjuk, hogy hogy egyre lázonganak parancsnokaik ellen. Ilyen hűtlenség aminőt most Cronje kutyájára akarnak ráfogni egyáltalában nem szokott megtörténni az ebekkel amelyekben még mindig jóval nagyobb adag hűség van, mint az emberekben, akik megrágalmazták. S ha ez egyszer mégis megtörtént, akkor az a kutya bizonyosan angol dolog volt. Attól kitelik.

Színház.

Színházi műsor.

Szerdán, november hó 6-án, bérlet 32ik szám »B« — A kis mama. Vigjáték 3 felvonásban. Irta: Bisson.

Csütörtökön, november hó 7-én, bérlet 33 ik szám »C« — A kis szökevény. Operette 3 felvonásban. Zenéjét szerzte: Monkton Lionel.

Pénteken, november hó 8-án, bérlet 34-ik szám »A« — újdonságul először Zaza Szirmű 5 felvonásban. Irta: Pierre Berton és Simon. Fordította: Heltay Jenő.

Szombaton, november hó 9-én, bérlet 35 ik szám »B« — másodsor: Zaza.

Vasárnap, november hó 10-én két előadás; délután 3 órakor, félhelyárakkal: A tartalékos férj. Bohózat 3 felvonásban. Irta: Dr. Guthi Soma és Rákosi Viktor; este 7 és fél órakor, fényes kiállításal, új diszettekkel és jelmezekkel, héreletszűnetben, újdonságul először: San-Toy. Operette 3 felvonásban. Zenéjét szerzte: Sidney Johnes.

Hétfőn, november hó 11-én, bérlet 36 ik szám »C« — másodsor: San-Toy.

* Kis mama. Bisson szellemes vigjátéka a Kis mama két évvel ezelőtt került nálunk először színre. Még élénk emlékezetünkben van az a zajos siker, melynek részesei voltak az akkori szereplők, kiknek nagy része a szerdán esti reprize alkalmával újból szerepelni fog, s bizonyára ismét sikert fognak aratni. A főszerepeket Fáy Flóra, Takács Mariska, Kiss Irén, Szabó Irma Pávay Ilonka, Tanay, Odry Sarkady Szathmáry és Nagy Gyula játsszák.

* A modell. Tegnap este negyedszer került színre ez a bájos zenéjű operette. Az előadás közepes számú közönség volt, jeleu, mely sokat tapsolt a szereplőknek, kik mind annyian kedvvel játszottak.

NAPI HIREK.

— Polgármesteri jelentés. Debreczen város közigazgatási bizottsága tegnap délután tartotta rendes havi gyűlését, melyen a polgármester a következő jelentést terjesztette be a múlt hónapról: A város közállapotai nem hagytak fenn semmi kívánnivalót.

Letartóztatott lopás miatt 1. lázongás miatt 23, rendőri kihágás miatt 287 egyén. A rendőrfőkapitányság, mint elsőfoku iparhatóság 65 munkakönyvet és 31 ipar-igazolványt állított ki.

— Egészségügyi viszonyaink. Sár váry Gyula dr. városi főorvos a tegnapi közigazgatási bizottsági ülésen beterjesztette a múlt hónap egészségügyi viszonyait feltáró jelentését. E jelentés szerint október hónapban kedvezőtlenebbek voltak az egészségügyi viszonyok, mint az előző hónapban. Vörheny, hasi hagymáz, bárányhimlő szörványosan jelentkeztek. A Vigkedvű Mihály-utcai alsó leányiskolát előfordult fertőző betegség miatt be kellett zárni.

Született a múlt hónapban 100 férfi és 111 leánygyermek. Meghalt 83 férfi és 57 nő. A születések tehát 71-el mulják felül a halálozás számát.

— Debreczen tanügye. A kir. tanfelügyelő a tegnapi közigazgatási bizottsági ülésen Debreczen tanügyi állapotáról a következő jelentést terjesztette be: A belső-oháti iskolába jelenleg 28 fiu és 28 leánygyermek jár. Ismétlősök száma 20. Ohát-telekházon mindennapi iskolába jár 56, ismétlőkiskolába 25 gyermek. Az országos tanítói árvaházban jelenleg 145 árvagyermek van elhelyezve.

— A kilencedik gyógyszerár. Az Árpádtéren felállítandó kilencedik gyógyszerár felállításához a jogot Radákovich Géza vas megyei születésű, budapesti gyógyszerész kapta meg.

— Telefon Budapest és Debreczen között. Az interurbán telefon, mely Debreczent Budapesttel összeköti, ma megnyitott s átadott a közforgalomnak. A mai naptól tehát bárki beszélhet Debreczenből Budapestre. Három perczig tartó beszéd ára két korona.

— Adomány a Kossuth szoborra. Péter Pál vendéglőjében szórakozó Kerekaszatal társaság 20, az : az : busz koronát volt szives a Kossuth szoborra hozzám eljuttatni, mely adományért, a szoborbizottság nevében is. hálás köszönetet mondok. Debreczen 1901, november 5. Tóth Béla gyógyszerész a Kossuth szobor bizottság pénztárosa.

— Halálos szerencsétlenség. Leskovics Gyula mészárossegédet tegnap reggel halva találták H. Hadházon. Eleinte azt hitték, hogy valaki szurta meg bosszúból, de csakhamar kiderült hogy Leskovics vigyázatlanságának áldozata. Munka közben a véres betonon, a lába megcsuszott és elesett a kezében levő nagykésbe a mely rögtön keresztül szurta a mellét. A szerencsétlen véget ért mészáros halála társai körében nagy részvétet keltett.

— Az alvó fakir. Heő János, a közelvidéken lakó atyámfia igazán megérdemli az alvó fakir nevet. Mint levelezőnk értesít, a jámbor férfiú október hó 21-én este bevacsorált és azóta folyvást alszik. Egy egy pillanatra felszerken, de micsém tud magáról és ismét mély álomba szenderül, anélkül, hogy eledelet venne magához. A falu népe csodálja, hogy Heő János lelke a másvilágra járkál tapasztalatszerzés végett.

— Tűz az Ujkertbe. Tegnap este 6 óra körül ismeretlen okból tűz ütött ki az Ujkert

ben. Szűcs Sándornak a pajtája gyuladt ki. A pajta tüzétől meggyult az udvaron levő kazal széna is. A tűz közel 3 óra hosszat tartott és a mentelepről kivonult katonaság oltotta el.

— **Egő erdő.** Máramaros Szigetről írják: Nem messze Husztról, az Iza község fölött levő erdő kigyuladt és napok óta ég. Oly hatalmas rész égett, ki órányi messziségbe is ellátszik a lángja. A tűznek sehogysém tudnak gátat vetni. Az is baj hogy eső nem esik. Az óriási tűz nagylátványosságzámba megy a vidéken és mindenütt a halmokon kíváncsok néznek a nagy tüzet. A betűt melyet a lángkoszoru bezár. A kár igen nagy.

— **Kauczió sikkasztás.** Kétszáz vidéki lapot akart indítani a választások előtt Kulcsár Béla és hangzatos ígéretekkel hívta föl az alkalmazásra jelentkezőket a kauczió letetésére. Erről a vállalkozásról Hajdu Miklós hírlapíró Szélhámosság címen cikket írt, amelynek tartalma miatt Kulcsár sajtópert indított. A törvényeség most ebben az ügyben az eljárást megszüntette mert Kulcsárt kauczió sikkasztás miatt már tényleg le is tartóztatták.

— **A dragonyos hadnagy kardbojti.** Bécsből írják nekünk, hogy a tartalékos tiszték ellenőrzési szemléje ott is hétfőn folyt le és hogy ez alkalommal érdekes kis epizód történt. Mikor a különféle ezredekhez tartozó tartalékos tiszték a nagy teremben összeültek és szétnéztek, egy dragonyos hadnagy hamarosan nagy feltűnést keltett. A hadnagy ur nem annyira délczag alakjával, vagy vitészi érmeivel, mint inkább igen kopott és legalább is néhány százesztendősnék látszó kardbojtiával vonta magára a figyelmet. A kardbojti olyan elviselt olyan foszlányos és olyan megdöbbenően nagy volt, amelyet az osztrák hadsereg legtoprongyosabb hadnagya fahelyen sem hordott volna. Az ellenőrzési szemléte tartó ezredes mikor a fess tartalékosokra az első tekintetet vetette mindjárt meglátta a világ legkopottabb és divatját mult kardbojtiát s nyomban a dragonyos hadnagy elő állt s igen kemény hangon szólt rá.

— **Hadnagy ur — dühöngött az ezredes — kötelességem megjegyezni hogy ilyen elnyűt és borzalmas kardbojttal ezen a helyen illetenség megjelenni. Egy bojtnak az ára mindössze 34 forint s joggal megkivánhatom hogy ily összeget minden tartalékos tiszt áldozzon. Tisztességes kardbojtra minden tisztnek kell hogy pénze legyen, ha midjárt szegény ördög is. Hadnagy ur, hogy hívják?**

A dragonyos tiszt, aki meglepve állt az ezredes előtt s aki bizonyára csodálkozott, hogy kardbojtiát kifogásolták, így válaszolt:

— **Ezredes ur, alássan jelentem, báró Rothschild Miksa vagyok.**

— **Testvérgyilkosság.** Brünben vasárnap délután Nikolowsky Ferenc kereskedő özszerveszt nála lakó 19 éves öcscsével, Alajossal. A veszekedés abból támadt, hogy Nikolowsky Alajos nem akart bátyja kedvéért — harmonikáit. Bátyja ezért pisztolyal fenyegette őt. Alajos egy nagy kést vett a kezébe, hogy magát védelmezze. Állítása szerint bátyja, amint újra nekirohant, ezt oly szerencsétlenül tette, hogy a kést, melyet Alajos maga előtt tartott, Ferencnek a szívébe furódott s rögtön meghalt. Alajost letartóztatták.

— **Elített kivándorlási ügynökök.** Lembergben tegnap érzékenyen büntettek meg két

kivándorlási ügynökök. Az egyiket Nodári Silviót három havi fogházzal és 500 korona pénzbüntetéssel, a másikat, Sidelnik Bazlit pedig 4 havi fogházzal és 200 korona pénzbüntetéssel sújtották.

— **Igazi szerencse!** Berlinben egy festőről s mecénásáról a következő történetet beszélnek: Amint egy kereskedelmi tanácsos a művésznek, kinél arczképét festette, a nézete szerint megállapítva volt 10,000 márka honoráriumot ki akarta fizetni, a festő 10,000 forintot igényelt, azzal az indokolással hogy ő osztrák. Nagyon szellemesen jegyzé meg erre a műméczeás: »Igazi szerencse, hogy ön nem angol, mert akkor bizonyára 10,000 fontot kellene önnek fizetnem!«

— **A dohányzás haszna.** Eddig állandóan csak káros hatásairól hallottunk a dohányról, most egy szakfolyóirat a dohányzás előnyeit sorolja föl. Többek közt elmondja, hogy angol megfigyelőnek azt a tapasztalatát, hogy a dohányzók fogai sokkal tovább maradnak épek, mint a nem dohányzóké. Bakteriológiai kísérletek azt bizonyítják továbbá, hogy az ember szájüregében rendszeren előforduló hasadó gombákat, amelyek leginkább segítik elő a fogak romlását, a dohányfüst ártalmatlaná teszi. A koleát, lézfénét, tüdőgyuladást okozó bacillákat a dohányfüst, ha ndm is öli meg teljesen, de fejlődésüket nagy mértékben akadályozza. A mérsékelt dohányzás tehát egészségi szempontból éppenséggel nem kicsinyelhető jelentőségű.

— **Pályázat újságíróknak.** A vidéki hírlapírók országos szövetségének a szövetség tagjai részére alapított 500 koronás utazási ösztöndíjára ezennel pályázatot hirdet a szövetség elnöksége a következő feltételekkel: 1. A pályázati kérvények legkésőbb 1901. december 1-ig a szövetség elnökségéhez nyújthatók be. 2. Elkészve érkezett pályázati kérvények figyeembe nem vétetnek. 3. A folyamodó hírlapírók kérvényeikhez pontos és részletes utatervet csatolnak. 4. A tanulmányutnak legalább hat heti időtartamúnak kell lenni. 5. Azon hírlapíró, ki az ösztöndíj kedvezményében részesül, köteles a tanulmányutát az 1902 évi januártól ugyanez évi május 1-ig terjedő terminuson belül, általa tetszés szerint választható időben megtenni. 6. Az 500 koronás ösztöndíjből: 300 korona az utmegkezdésekor, 100 korona a tanulmányut 15-ik, 100 korona pedig annak 30-ik napján utalványoztatik. 7. A tanulmány ut tapasztalatairól az igazgatóságnak jelentést teendő.

— **Kifosztott marhakereskedő.** Sehol az országban nem követnek el annyi csalást az állítólagos hamispénzszerezéssel, mint Baranyában és a hatóságok valóságos tehetetlenségül állnak a csalókkal szemben. Tíz nap előtt Pusztai János bonnyai (Somogy megye) lakos Német Bolyba utazott, hogy ott marhákat vásároljon, de balsorsa összehozta őt két mohácsi emberrel, kik sokkal jövedelmezőbb üzletet ajánlottak fel neki, mint a marhahavásárlást. Azzal csalták törbe, hogy kint nőnen értik őket a módját, miként lehet a pézst a lehető leggyorsabb és legkönnyebb módon megháromszorozni. Pusztaitól elvette a két mohácsi ember 900 korona pénzt azzal az ígérettel, hogy ezért őket 3000 korona pénzt szereznek. Igaz, hogy ez a 3000 korona ára bankó hamis lesz, de jó. Ezt a jószágot úgy kell érteni, hogy bátran lehet forgatni, mert ember legyen, aki megismeri. — Belement az alkuba s elment a két idegennek Mohácsra. Itt azonban egy kis akadály gördült az ügy végleges lebonyolítása elé. A

hamis bankó-gyár bankjának megbízottai, mert az ismeretlenek állítólag ezt a hivatalt viselték, idő közben nem kaptak pénzt a bankjuktól mint azt várták. Abban állapotban meg, hogy Pusztai János egy hét múlva eljön, addig pedig ők sürgetik a központot. Pénteken este Pusztai János el is jött Mohácsra, pe ekkor a csalók azzal fogadták, hogy a bank megbukott és hogy itt az ő pénze is eluszott. A két csaló hazug mesének vallotta Pusztai vádját a csendőrség előtt és ő szegény senkivel sem tudja bizonyítani a maga igazságát, mert az alkunak és a 900 korona átadásának nem voltak szemtanúi.

— **Feljelentések báró Wallburg Ernő ellen.** Budapestről telegrafálja tudósítónk: A vizsgálati fogságban levő báró Wallburg Ernő ügyében a vizsgálóbíró tudvalevőleg megkereste az összes fővárosi büntető hatóságokat, valamint az államrendőrség tőkaptányi hivatalát az iránt, vajjon nincsen-e báró Wallburg ellen folyamatban jelenleg büntető ügy? A rendőrség erre tudatta, hogy a báró letartóztatása után érkezett hár ellene hitelezési csalás címen, több feljelentés. Ezek közül egyben már most november 8-dikán lesz a tárgyalás a büntető járásbírósnál B e z é r e d y albíró előtt. Ma pedig M o c s á r y Kálmán fővárosi szabó tett panaszt a törvényszékhez csalásbüntetése miatt báró Wallburg ellen. Panaszában azt adja elő, hogy a báró töle azon ürügy alatt, hogy ő Ernő főherceg fia s legközelebb nagyobb összeg pénzsegélyt kap az udvartól, 1200 kor. értékű ruhákat vett. Ezen ügyben a törvényszék fogja a vizsgálatot lefolytatni.

— **Gyilkossági kísérlet egy 80 éves báróné ellen.** Würzburgban mult hó 27-ikén gyilkossági kísérletet követtek el Wetzhausen Tekla báróné egykori cselédjét, a tübingeni 21 éves Robe Máriát gyanúsítják. A lány közép magas nagyságu, csinos testalkatu és világos szőke hajju. Büntársaul egy férfit gyanúsítanak, akit a leány beszélt rá. Mindketten eltűntek. Tekla báróné 1821-ben született s alapítványi hölgy.

— **Nagy sikkasztás Montecarloban.** Montecarloban óriási sikkasztásnak jöttek nyomára, amelyet néhány croupier és titkár egyetértően követett el. A sikkasztás módja nem szivárgott ki, de híre jár, hogy az el-sikkasztott összeg közel kétmillió korona. Szokás szerint az egyes asztalokon fülhalmozódott pénzt több croupier és titkár jelenlétében számlálják meg, majd egy vasládába zárják, lepecsételik s úgy át a pénztárba. Valószínű, hogy a lopás a pénz megszámlálása előtt történt. Körülbelül tizenkét alkalmazottat elbocsátottak.

— **Egy család tűzhalála.** Máramaros Szigetről írják: Zárnyán egy szegény rutén család viskójában szombaton éjfélkor tűz ütött ki a mire a mélyen alvó család és neje felbredtek, már nemcsak az ő ruháik gyuladtak ki, de a gyermekek is lángbábrultak. A szobában a család fő nejevel és öt gyermekével aludt. A védekezés hasztalan volt, úgy hogy reggelre az apa és anya és három gyermeke sebeikbe belehaltak; egy 12 éves leány és egy két éves kis gyermek.

felgyógyulása is kétséges, mert szintén jelentékeny égési sebeket kaptak. A szerencsétlenséget valószínűleg a petroléumlámpa felrobbanása okozta.

— **A temető tigrise.** Megrendítő dologról értesít bennünket m. szigeti tudósítónk. Egy a közelében fekvő Közép Vissó községben történt. Bira János ottani gazda kiment a temetőbe és egy három hóval ezelőtt eltemetett Grigor Vaszély sírját felásta, a koporsót felnyitott és a holttestről levette az inget, aztán ismét elföldelte. Mikor elkészült a dologgal, észrevették Bira János nem tagadja tettét, hanem azt állítja, hogy mikor a temetésnél meglátta az inget, ugyan megkívánta és így akarta azt megszerezni. A szerencsétlen embert letartóztatták és lopásért indítottak meg ellene az eljárást. Talán okosabb lett volna az örütek házában elhelyezni.

— **Talált gyűrű.** Gaál János nyugoti utcai lakos, vasárnap reggel a háza előtt egy arany gyűrűt talált. Gaál a gyűrűt felvitte a rendőrségre a hol a tulajdonosa kellő igazolás mellett átveheti.

— **Bosszuállás — konkolylal.** Szemlakról igen mulatságos és rendkívüli bosszuállás történetét közli velünk tudósítónk. Azt írja, hogy Schöffler György földművelő szántóföldjét valamely ellensége bevetette konkolylal. A telelmentes bosszuállónak ez a pokoli gondolata nagy kárt okozott Schöfflernek, aki emiatt nem tudott vetni tavaszra. Főjelentést tett tehát a konkolyvető ismeretlen elűző a csendőrségnél. Ez a tettes Major József szemlaki lakos személyében ki is nyomonozta, aki Schöfflernek régi elkeseredett ellensége. Major tagadta, hogy ő vetette volna be konkolylal a Schöffler földjét, de az ott talált lábnyomok a Majoréi s a csendőrség előtt ez is csak erősíti a rea irányuló gyanút. A vitriol napjai tehát kezdenek alkotnyodni. Helyükbe evztán a konkoly lép.

— **Őszi vadászatok.** A kopár, sárgalombu erdők csendjét puskadurrogás, égak ropogása veri fel immár. Tul vagyunk szent Hubertust napján, melylyel az őszi vadászat szezonja kezdődik. És a ki ezt nemes, edző sporto, kedveli vidáman akasztja vállára puskáját, hogy teli tarisznyával térjen meg tűzhelyéhez. A vadász ebek is nyugtalanok ilyenkor, megérzik, tudják már, hogy ez az ő idejük, mikor keresztül kasul szaladhatják az erdőt, tűzhetik a vadat napestig. . . És ez a fejszű csipős novemberi hideg olyan jól esik csak élénkíti, csak eczélozza az izmokat, és mesze lát a vadász szeme, ha tiszta az ég. Csak hadd jöjjön a vad! Kimondva már fejére a halálos ítéletet.

— **A méhek és a fekete szín.** Az Amerikai Bee Journal szerint a fekete ruhás egyéneket sokkal hamarabb megtámadják a méhek, mint a világos ruhákat viselőket. Példát hoz fel, ahol a méhek a kocsiba fogott ruhákat megtámadták, a feketét agyon is szúrták, holott a melléje fogott szürke csak néhány szurást kapott. Méhesek közelébe védő tyukok rendszeren ki szokták a magukat kaptatni. A hajdinaföldön tömegesen álló méhészteknél is azt figyelték meg, hogy a sötét ruhákat hordó egyéneket hamarabb megtámadják, mint a világos ruhák viselőit. Nem ritkaság, hogy egy ilyen látogató puha fekete nemez kalapjából 100 darab méhfűlétköt is kiszednek.

— **Halálos pisztolypárbaj.** Instarburgban halálos végű pisztolypárbaj ment végbe két katonatiszt között. A szomorú eseménynek

előzményei a következők: Latkovetz hadnagy esküvője előestéjén mámoros állapotban tettelegesen inzultálta Gildebrand főhadnagyot. Másnap reggel elutazott menyasszonyához és egyáltalán nem emlékezett az este történetekre. Már éppen az esküvőre készültek, amikor a hadnagyot sürgősen és nyomban Instarburgba hívták táviratilag. A vőlegény azonnal visszatért állomáshelyére és a legszigorubb feltételek mellett pisztolypárbajra állott ki ellenfelével. Hildebrand főhadnagy hasbalötte a hadnagyot, aki rövid kilövés után meghalt.

— **A katonák ágya.** Klagenfurthból írják, hogy a katonai hatóság oly ujitást tesz, — melyel az eddigi szalmazsákot kiküszöbölve helyette papirforgácsból készült zsákot használnak. Erre a célra már több vagonrakomány papirforgács érkezett a kaszárnyákba s így a most katonai szolgálatra bevonuló rekruták nem találnak majd ágyukban trózsákat, hanem papirforgácsot. Hogy miképp válik be ez az ujitás, eldől legközelebb. A szalmánál ez sem lesz keményebb fekvőhely.

— **A mentesítő közgyűlés.** — Az alsó szabolcsi tiszai ármentesítő társulat tegnap délután a társulati székház nagy termében előbb igazgató választmányi, majd rendes közgyűlést tartott. Az ülésen Dessowly Aurel gróf elnökölt és a fontos tárgysorozat ügyei mellett megállapították az 1902. évi költségelőirányzatot.

— **A tenger halottja.** Fiuméből jelentik, hogy a kvarnói öbölben Francia előtt egy elegánsan öltözött férfi holttestét fohták ki, mely több napja volt a tengerben. Irat nem volt nála, csupán óra és láncz és arany ing gombok. A rendőrség azonosnak tartja a halottat Till Ferencz brünni mérnökkel, aki október 24-én eltűnt a fiumei Európa szőlőlóból, miután előzőleg Brünben lakó nővérének nagy összeg pénzét küldött és megírta, hogy öngyilkos lesz. Fiumében temették el, de exumálni fogják.

— **Karácsonyi kiállítás.** Említettük, hogy a debreczeni ipartestület előjárósága elhatározta, hogy az idén szintén rendez karácsonyi kiállítást s az erről szóló felhívásait a debreczeni iparosokhoz már széjjel is küldte. Most arról veszünk hírt, hogy a felhívás nem volt pusztában elhangzott szó, mert reményen felül felkeltette a kiállítás iránt iparosaink érdeklődését. Már az eddigi jelentkezéseknél is bátran konstatalhatni, hogy az iparosok idei karácsonyi kiállítása messze tulszárnyalja majd a tavalyit. Iparosaink a kiállítandó tárgyaknak nem csak minősége, de kitűnő kidolgozásával is remekelni óhajtanak; úgy hogy a kiállítás gyönyörködtetőnek és értékesnek egyaránt ígérkezik. Itt jegyezzük meg, hogy az ipartestület előjárósága most azzal az életrevaló tervvel foglalkozik, hogy a kiállítás megtekintésére tiz krajczáros belépő jegyeket ad ki. Amit a belépő jegyekből bevesz, abból a kiállított tárgyak egyrészét megvásárolja és kisorsolja s kiállítást látogató közönség között. — Ilyenformán kettős célt szolgál: Értékesíti a kiállított tárgyakat és értékes jutalomban részesíti a debreczeni ipar fellendülése iránt érdeklődő közönséget is.

— **Gyilkos pogácska.** Braunschweighból táviratozták nekünk: A szomszédos Bleckensted helységben tegnap egy család pogácsát evett a melytől a család tagjai, összesen hatan megbetegedtek. Azonnal orvost hívtak, de mire megérkezett, már öt beteg meghalt. A vizsgálat kiderítette hogy a pogácsa mérgezett lisztből készült.

— **Egy színész jubileuma** Balázs Sándor a győri szintársulat tagja, színészkedésének 25 ik évfordulóját november hó 8-án ünnepli a győri szintársulat. Ez alkalommal színre kerül: «A fősvény» a jubiláns szereplésével. Az ünnepi bizottság élen Balla Kálmán szintigazgató áll.

Színész és kritikus.

Szeged, nov. 5.

Szegeden a napokban párbaj folyt le egy színész és kritikus között. Liptai Imre hírlapíró vivott párbajt Ferenczi Károly komikus, ki megsebesült, míg ellenfele sértetlen maradt.

Az ügy abból keletkezett, hogy az illető színészt nem elégitette ki a róla írott kritika s azért úgy kívánt magának elégtelt venni, hogy becsmérítő szavakkal illette az újságíró. Kat a ki nem elégitett becsvágy ilyenképpen való megnyilvánulása itt a provincián nem szokatlan dolog. Am annál szokatlanabb a szegedi sajtó nagyon dicséretes, egyöntetű eljárása.

Amire az affér befejeztetett, az összes szegedi napilapok együttes nyilatkozatot adtak ki, amelyben érdeme szerint méltatják azon színész urak tettét, kik a sajtót terrorizálni akarják. A másutt is megszívlelendő nyilatkozat szó szerint így hangzik:

Annak az embernek, a ki élete foglaltságát a színpadon tölti, az a kötelessége, hogy azon a színpadon jól játszó. A színész irányában a nagyközönségnek támasztott ezen igénye a legelőmbb kivánatom. Kap érte tapsot, babérkoszorút, elismerést dicsérő jelzésekkel ellátottan annyiszor borozza a sajtó a nevét, hogy a szabad művészetek művelői közül egyik sem, sem író, sem művész nem részesül ennyiben. Pedig a szabad művészetek dolgában az alkotás az előség.

Azonban ez mégis így jól van. Kell, hogy a jó színésznek különböző módokon nyilvánuló elismerés jusson, mert egyedül ez az, a mely pályája felatának sikeres megoldására készíti.

Ugyanekkor azonban előáll valóságos kívánalom gyanánt az is, hogy aznap színész a ki nem jól végezte feladatát, a közönség és a közönséget a nyilvánosság előtt képviselő sajtó részéről megérdemelt bírálatok bag részesüljön. Mert szükséges, hogy különbség is tétessék.

Az idén is kibújandó, a mi színpadunkról egy olyan merész törekvés, a mely terrorizálni akarja a színészeti bírálat szabadságát is. Ezt semmily módon helyezhetjük. A bírálat joga, ha a személyt nem sérti, hanem a személy működéséről szól, teljesen szabad, jogosult és kívánatos. Ilyen dolgokból személyi sérelmet csinálni lehetetlen.

Érőszakkal keresni akarni a megjegyzés eszközeit, korlátozottság, melyet észzel élő ember komolyan venni sohasem fog. Egy felmerült eset alakalmából, mely fegyveres elintézésért nyert kénytelen vagyunk ezeknek a kijelentésére, azzal a hozzájárással, hogy a színházi bírálat jogosultsága vagy jogszabadsága felől egyedül a törvényes bír-

ség itélkezhetik és bárha mindenkor helyt állunk minden elmondott és írott szavunkért, hasonló terrorizáló törekvést az újságírói szabadság szemmel tartásával, szolidáris erővel a leghatározottabban elítélünk és visszautasítunk.

Ha tehát a jövőben egy színész ur a színpadon bukfenckeket fog vetni és mi a jogos szabad bírálat szavával elítéljük ezt s ebbe a mt a színpaddal és a közönséggel szemben kötelek bírálatunk jogába a színész ur fegyvercsörgető terrorizálással merészkedik betörni: ezen meg nem tűrt beavatkozás ellen az itt alkalmazható egyedüli megálló uton: a közönség ítéletén túl a bíróság útján keresünk elégtételt.

Apróságok.

Budapest, nov. 6.

A Beilage.

Simor hercegprimás igen tréfás ember volt s nagy barátja a sarkasztikus vicczeknek. Midőn még a Terézvárosban káplánkodott, a 40 es éveiben valami »Katholischer Christ« című aemet Magyar Állam jeient meg a fővárosban. Kronperger Antal, nem éppen asceta híru papnak szerkesztése alatt.

Egy izben Simor káplántársával sétálgatva szemközt találja az utcán ezt a szerkesztőt ki mellett gömbölyded gazdaszszony gurult végig a Király utca járdáján.

— Te, ki az az asszonyi állat Kronperger mellett? — kérde tőle, káplántársa.

— Hát ki? A Katholischer Christ«-nek a »Beilage« ja.

Predestinatio.

Egy jelenleg köztisztvisletben álló királyi táblai elnök fiatal korában, mikor utazni volt külföldön, egy kissé tulságosan gyakorolta a hirhedt magyar bőkezuséget. Midőn már a pénzkérésnek szokott módjait kiűritette, a következő indokolással folyamodott atyjához, ki igen jómódu revormátus lelkész volt:

— Édes jó apám! Egy ideig mondhatom magam is aggódtam kissé felesleges költségeim miatt, de végre mint jó kálvinista megnyugodtam, hogy így van praedestinálva. Ohajtanám, hogy édes apán is így vegye a dolgot.

— Meghiszem fiam — felelte apja a küldött pénzt mellett, hogy bő költésed praedestinálva van; de vigyázz, nehogy az is praedestinálva legyen, hogy mikor haza jössz, jól elpáholjalak.

Albrecht főherceg Félégyházán.

Az ötvenes években tett körútjában Félégyházára érkezett Albrecht főherceg. Persze, hogy fényes fogadtatásról gondoskodott a Bezirkshauptmann, mely kiállította a város összes lakosságát.

Véget érven a coventionális fogadtatás a főherceg illőnek tartá a város előkelőivel pár szót váltani. Ennélfogva kiszemelt egy öreg urat és természetesen németül, társalgásba elegyegett vele.

— Wie viel Eirwohner zält Ihe Ttadt? — kérde a főherceg.

A megszólított annyit értett e kérdésből hogy németül hangzik és eszébe jutván, Sárospatakon ő is bevágott Márton grmatikájából pár szót németül, feleletül elmondá

isszonyu németséggel egy szuszra az első mondatot.

— Die Federn der Vögel sind öfters gelb, roht, oder grün . . .

Persze, hogy a főherceg sem kísértelte meg a Kunságban többször a német beszélgetést.

Czuczor és a kocsisok.

Czuczor Gergely kufsteini fogsága után Pestre jött és két évig Balaton-Füreden igyekezett helyreállítani megrongált egészségét. Meg kell jegyezni, hogy ő minden elevensége mellett, nem szerette a társaságot különösen pedig nem szerette a fürödi zajt.

1853 ban feltűnő sok vendég gyűlt össze az Annanapi hétben különösen sok urfi kik fogataikkal a kávéház előtt dicsekedtek és órákig egyebet nem hallánk lókupeczkedésnél.

Az egésznek koronáját is feltették és többen kiálltak négy lovas ostorral versenyt durrogatni és éppen közelünkben a győztes egyik barátja nem győzte dicsérni hgy minő jeles kocsis. Czuczor megunta a durrongatást meg a hosszú diesöitgetést is s némi éllet kéri a dicsérőt:

— Hát az urfi tud e fegyebet is?

— Nem szorul az arra — mondja a kérde, megél az a magából is.

— Megengedem — mondja Czuczor kipurulva, hogy — egy kocsis kevésből megél — hanem a haza nem él meg egy kocsisból.

Ezzel fölkel az öreg s többé nem látták a kávéház előtt.

Nincs a helyén.

Nagy derűtséget okozott 1866-ban az országgyűlésen az, hogy Deák Ferencz elhagyta a helyét, mely tudvalevőleg a centrum közepén volt s átment Ghyezy Kálmánhoz, ki a baloldalon ült, s leült melléje diskurálni.

Egyszer csak szólítja a jegyző:

— Következik Deák Ferencz!

— Nincs itt — kiáltják többen a centrumból.

Itt van biz az — szól Deák fellálva Ghyezy mellől — csak hogy nincs a helyén! S aztán onnan a baloldaltól mondta el egyikét legremekebb beszédeinek.

Irodalom.

Középkori krónikások. Néhány évvel ezelőtt már hírt adtak a lapok dr. Gombos F. Albin azon törekvéséről, hogy a középkori krónikákat magyarra fordítsák. Végre sikerül is neki egy kis munkás társaságot összehozni, a melynek tagjai szorgalmasan fordítják a latin, az ó franczia, az orosz, a héber, az ó szláv s az orosz krónikákat. A nagyszabású vállalat Középkori Krónikások cím mel indult meg dr. Gombos F. Albin szerkesztésében, kiadását pedig a »Brassói Lapok« nyomdája vállalta el.

A Középkori Krónikások megjelenése esemény számba megy a magyar történeti irodalomban, mert sok oldalról érzett és régóta hangoztatott hiányt pótol. Az iskolák a nagyközönség s maguk a történetírók s egyaránt hasznát veszik a Középkori Krónikásoknak.

A Középkori Krónikások első száma Paulus Diacorusnak a longobardok történetéről szóló krónikáját tartalmazza, a mely a középkor egyik legolvasottabb könyve volt.

Benne a történeti regék és mondák világa a maga igazi pompájában nyilatkozik meg előttünk, a melynek varázsa alól, habár hosszú századok választanak is el tőle bennünket, mi sem tudunk szabadulni s képzeletünk tarka képeivel igyekszünk magunk elé festeni azokat az idöket, a melyekben Alboin oly hősi nevet szerez magának, a melyekben Theudelinda mint a tiszta nőiség. — Rosamunda és Romilda mint az erkölcsi romlottság. — Authari mint a longobard lovag. — Alahis mint a férfislanság mintaképe szerepel.

A Középkori Krónikások első száma tizenkilencz ny. ivre terjed. A terjedelmes és díszes kötet ára csak három korona. A »Brassói Lapok« nyomdája (Brassó) a három korona előleges beküldése után bérmentesen küldi meg a Középkori Krónikások első számát. Az első kötetet több kötet fogja követni. Felhívjuk e jeles vállalatra az iskolák, szülék és irodalombarátok figyelmét.

CSARNOK.

A gonosz mostoha.

— Regény a népiéletből. —

Írta: Szini Péter.

XI.

Az utolsó út.

Gyermeke hangosan sirni kezdett. A szegény nő nem csitá többé.

Lágy álmor borult szemére. Elébe tűnt a boldog élet. mikor Károlyiay jegyet váltott, a vig mennyegző, a csendes családi kör!

A megfagyás előjele: az álmor eltűnt. A szegény anya túsúrúshoz hasonló fájdalmat érzett minden tagjában.

Vonaglani vergődni kezdett a puha hóágyon. Keble lassu zihálása mind erősebbé tett.

Elfolytott sikoltás tört elő ajkán, aztán elcsendesült mindeu.

A kis gyermek sem sirt többé.

A hópolyhek szálltak, szálltak egymást tűzve; a vihar zugott dühöngött, mintha diadal éneket zengene.

A kiszenvedett Juliska ott maradt a hideg hóágyon. A csikorgó szél betakarta szép fehér szemfedővel.

A nyomor gyermeke nem érzé többé a kint. Nem esdeklött többé Károlyia után.

A halál, ez a jótékony szellem, édes álmodt lehelt szeméire s zavartalan nyugalmat hintett e sokat szenvedett anyára.

Vajjon lehet e boldogtalan, ki az enyészet fagyasztó ölen, feledve az élet terheit, aludja örök álmát?!

X.

A mentő kéz.

Csiszlik János eszmadia mester érdekes alakja volt Tisza Vezsénynek,

Még legénykorában békéült a faluba s felhagyott a vánporlással. Ó bizony nem baraugol, — gondolá magában. — Megtejszett neki a falusi élet, no meg a szép özvegy csizmadiané is, kinél a gazda helyett gazda lett.

Csiszlik János nem volt hamvábahótt legény s hamarosan észrevette, hogy a szép özvegy nem viseltetik iránta hidegséggel. Szépen vasalyta ki ingét, tápláló eieueikkal látta el, hogy szerelmét kimutassa a legény iránt.

Addig tartott így ez áll pot, hogy végre is egybekelés lett a vége.

Évek teltek el azóta. Csiszlik János vén emberré lett s a szép özvegy hideg sirba költözött, ki után maradt reá egy kevés örökség.

Azt mondtuk: érdekes alakja volt Va
szénynék, hát ezzel nem is mondtunk valót
lanságot.

Szerette a politizálást a jó mester s he
ves függetlenségi érzelmű volt. A korcsmába
6 volt a nép szószólója. A jó filusiak áhitat
tal halgattak meg minden szavát.

El is futott a híre, hogy milyen okos
ember.

Bácsi Mihály maga is ragaszkodott
hozzá s Csopor Marczival egyetértve több-
ször mulattak el a bölcse szimbiával.

Szoros barátság fűződött ki később s
mióta leánya eltűnt a faluból. Bácsi Mihály
ott talált nyugodalmat.

Egy napon midőn Bácsi ismét beko-
pogtatott hozzá, a vén mester elővette pápa
szemét a gerendáról és zsebéből levelet hu-
zott elő.

— Ujságot mondok! — szólalt meg
fontos képpel.

— Ujságot? Nekem? — csodákozott
Bácsi.

— Igen, hát!.. Mega talán nem is
gyanítja, hogy titkon kutattam Váréb Károly
után, mert meg voltam győződve arról, hogy
a komárom leánya ő vele ment el.

— Meggyőződve?... Hát honnan gya-
nithatta?

— Onnan hogy szerettek egymást!..
Többször láttam őket együtt!

— És ezt komám mégsem mondta
nekem!

— Miért hirharangoltam volna be addig
a falut, míg bizonyosat nem tudtam?

— Hát most már teljesen meggyőződöt
felőle?

— Most már igen!.. Tudja komám,
van a fővárosban egy rendőr ismerősöm, ki
egy faluban született velem s együtt nőtünk
fel. Arra gondoltam mindjárt, hogy őt kérem
fel a kutatásra.

(Folyt, köv.)

Vegyünk

Osztálysorsjegyet

K. 1.50 3.- 6.- 12.-

Mészáros Miklós

m. kir. szab. oszt. sorsjegy főarudájából

Bpest, VIII. József-körut 22/24.

Megrendelés és a pénz megküldése posta-
utalványon.

Kardos László

áruházában,

Kossuth utca 9.

Az őszi és téli időnyre megérkeztek a sok
hasznos érdekes és szép árucikkek, u. m.:

Szintartó barchentek, flanellek, flanel
takarók, ágyterítők, függönyök, paplanok,
macraczok, dívány takarók, szőnyegok, kezei
és lépokróczok, bntorszövetek, linoleum és
lábtörlik.

Valódi szepeségi-árak, asztalneműek,
törülközők, zsebkendők, vásznak, legjobb
faj chiffonok, férfi-, női- és gyermek kész
ruhák, flanel, posztó és selyem al
ruhaszeknyák nagyválasztékban.

Nyílttér.

Ne mulassza el senki őszi és téli diva
cikkek beszerzése végett fölkeresni a pá-
risi divatárházat, Debreczen, a m. k. fő-
posta mellett, a hol női felöltőkben, leány
kabátokban, gyermek köpenyekben, diszi-

tett női kalapokban, selyem blousok, szőrme
különlegességekben, meglepő dúsz választék
ujdonságok kaphatók Bámulatos olcsó sza-
bott árak.

JEGYZÉKE

az 50,000 nyereménynek

Legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb
esetben:

1.000,000 korona

A nyeremények részletes beosztása a következő:

Korona	
1 jutalom	600000
1 nyer. á	400000
1 " "	200000
2 " "	100000
1 " "	90000
1 " "	80000
1 " "	70000
2 " "	60000
1 " "	40000
5 " "	30000
1 " "	25000
7 " "	20000
3 " "	15000
31 " "	10000
67 " "	5000
3 " "	3000
432 " "	2000
763 " "	1000
1238 " "	500
90 " "	300
31700 " "	200
3900 " "	170
4900 " "	130
50 " "	100
3900 " "	80
2900 " "	40

50,000 nyer. és jut. összegben **13.160, 000**

Rendelőlevél levágandó **TÖRÖK A. és TÁRSA** bankháza Budapest.

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sors-
jegyet a hivatalos tervvel együtt küldeni.

Az összeget korona összegben { utánvételre kérem
postautalvánnyal küldöm } A nem teljesítő levélben
mellékel. bankj.-ben bélyegben

Pontos cím

Kiváló szerencse

TÖRÖK-nél

Nagyon sokan szerencsések lettek általunk.
Öt és fél millió koronánál többet nyer-
tek nálunk nagyrebecsült vevőink.

Az egész világ legesélyesebb sorsjátéka a
mi m. kir. szab. osztálysorsjátékunk, mely
nemsokára újból kezdetét veszi.

100,000 sorsjegy 50,000

PÉNZNYEREMÉNYNYEL sorsoltatik ki, tehát az
összes sorsjegyek fele nyer a melleselt sors-
lási jegyzék kimutatása szerint.

5 hónap alatt összesen Tizenhárom millió
160.000 koronát, egy hatalmas összeget sorsol-
nak ki. Az egész vállalat állami felügyelet
alatt áll.

Az I-ső osztály eredeti sorsjegyeinek ter-
szerü betétjei a következők:

egy nyolczad (1/8) frt	—,75	vagyis	1,50	korona
egy negyed (1/4) "	1,50	"	3.-	"
egy fél (1/2) "	3.-	"	6.-	"
egy egész (1) "	6.-	"	12.-	"

A sorsjegyeket utánvétellel vagy a pénzbe-
küldése ellenében küldjük szét. Hivatalos terve-
zet díjtalanul. Megrendeléseket kérünk azon-
nal, de legkésőbb

f. év november hó 21-ig

bizalommal hozzánk küldeni.

Török A. és Társa

BANKHÁZ

Budapest,

Hazánk legnagyobb detail osztálysorsjáték üzlete.

Főarudánk osztálysorsjáték osztályai

1. Váci-körut 4.
2. Múzeum-körut 11.
3. Erzsébet-körut 54.

Szőlőoltványok

szokványminőségben.
A legkiválóbb 42 bor- és csemegefajokban
fajtisztán, teljes jótállással.

Élőkerítés.

Gleditschia csemetek és magvak.
Uradalmaknak, községeknek három évi tör-
lesztésre is adatik.

Óriás tövisű, igen gyorsan fejlődő sövénynövény.
Ez az egyedüli, melyből oly örökös kerítés ne-
velhető pár év alatt, rendkívül csekély kiadással,
melyen nemhogy ember, de semmi éle állat, még
az apró nyulak sem hatolhatnak át. Minden rende-
léshez rajzokkal ellátott ültetési és kezelési utasítás
mellékeltek. Ezer csemete elég 200 méterre. —
Ára 6 frt.

Diócsemeket. Óriási jövedelmet biztosító vol-
tánál fogva, ennek tenyésztése
számos gazdaságban az utóbbi időben rendkívül
elterjedt.

Színes fénynyomatu főárjegyzék ingyen és bér-
mentve küldetik minden rendelési kötelezettség
nélkül. Az árjegyzésen kívül még egy olyan köny-
vet kap ezzel, ki azt címére ingyen és bérmentve
kéri, mely nincsen az a ház, vagy család a hol
annak tartamát haszonra ne fordítanak, városon,
falun, puszán, gazdag vagy szegény családnál
egyaránt. Így még azoknak is igen érdekében áll
kik rendelni semmit nem akarnak, mert benne
számos oly közlemények foglaltatnak, melyek
mindenkinek nagy szolgálatot tesznek. Cím:
„Ermelléki első szőlőoltvány-telep” Nagy-
Kagya, u. p. Székelyhid, Nagy Gábor.

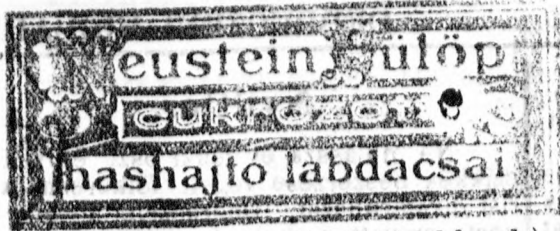
1161. v. k. szám.
1901.

Arverési hirdetmény.

A debreczeni kir. jbiróságnak V.
2408 1901 2 számú végzése foly-
mán közhirre tétetik miszerint Kiss
Ernő részére Takács Ferencz debre-
czeni lakostól 82 kor. 50 fill. tőke,
ennek 1901 évi május hó 3 napától
számítandó 5% kamatai és eddig ösz-
tesen 49 kor. 90 fill. perköltség
erejéig 1901 évi augusztus hó 28-kán
biróilag felülfoglalt és 1718 kor. fill.
erre becsült butorok és egyébbingó-
ság 1901 évi november hó 7-én délu-
tán 3 óraker kezdetét veendő és
Debreczenben Battyáni-utca 12. sz.
alatt megtartandó nyilvános birói ár-
verésen a legtegtöbbet ígérőnek azon-
nali készpézfizetés mellett, szükség
esetén becsáron alul is el fognak
adatni

Debreczen, 1901. évi október
hó 8-án.

Bódogh Zs.
birói kiküldött.

(Neustein fülöp ERZSEBET labdaccai.)

SZEKSZORULÁS

a legtöbb betegségek forrása ellen. Csukrozott külsejük végett még gyermekeknek is
szívesen veszik

Egy 15 pilulát tartalmazó doboz 30 fillér, egy tekercs, mely 8 do-
bozt, tehát 120 pilulát tartalmaz, csak 2 kor. 40 fillér.

Készpénz előleges beküldése mellett bérmentve küldetik.

ÓVÁS!

Utánszektől különösen óvakodjunk. Kérjük határo-
zottan Neustein Fülöp hashajtó labdacseit. Va-
lami csak, ha minden doboz törvényileg bejegyzett
védjeggyel (kék piros-fekete nyomonatásban „Szent Liptó” és „Neustein.
Fülöp gyógyszerész” aláírással van ellátva. A kereskedelmi törvény
széles körű védett csomagjainak aláírásunkkal van ellátva.

Neustein Fülöp

„Szent Liptó”-hoz címzet gyógyszerháza
Wien, Plankengasse. 6.

Raktár Debreczenben: dr. Rothechnek V. Emil, Tóth Béla, Balázs Ödön, Mi-
halovits István, és Füleki Pál gyógyszerházában.

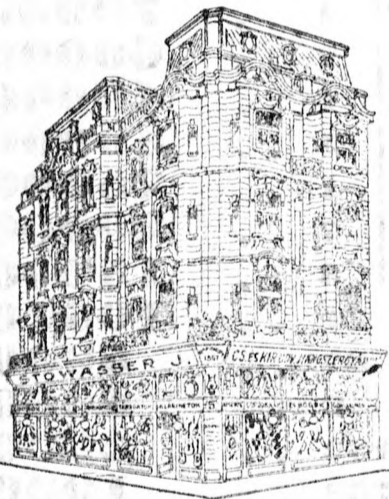
TAROGATÓ

(Rákóczi tarogatója.)

A t. közönség egyik legkedveltebb iuvó hangszere. Kellemes és lágy mélsabus hangja
a fültre kellemesen hat. Tanároktól, zenekapaezításoktól számos elismerés.

Ára: 30 frttól 70 frtig.

STOWASSER-féle TAROGATÓ-ISKOLA ZONGORAKISÉRETTTEL INGYEN.

Hegedű vonóval	3 frttól	15 frtig
Mesterhegedűk vonóval ...	15 frttól	300 frtig
Gordonkák vonóval	10 frttól	150 frtig
Nagy bögök vonóval	30 frttól	100 frtig
Fuvolák	2 frttól	100 frtig
Szárnykürtök	14 frttól	20 frtig
Czimbalmok	35 frttól	300 frtig

Elpusztíthatatlan **HARMONIKÁK** 3, 4, 5, 6, 8
kitünő erős hangú 10 frttól 80-ig.

Stowasser János

cs. és kir. udvari hangszergyár
BUDAPEST, II., Lánchid-utca 5. szám.

saját házában (a kereskedelmi miniszterium mellett).

Magyarország legnagyobb és legelőkelőbb gyára.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Harmonikákról külön árjegyzék kérendő.

A párisi világiállításon nagy arany éremmel kitüntetve.

!! Nagy alkalmi eladás !!

Halmágyi Sámuel

női- és gyermek felöltők legnagyobb áruházában,
Piacz-utca 47. sz.

!! Feltünő olcsó árak !!

Bundák, paletók, kabátok, figa-
rök, köpenyek, gallérok, szörme-
gallér, szörme-paletó, boák, kol-
jek, karmanlyuk.

Selyem- és lüster zsuponok fla-
nel és selyem blusok leány felöl-
tők és leány paletók szörmevel és
szörme nélkül.